336/1 KISWAHILI Karatasi ya Kwanza 2024

UGANDA NATIONAL EXAMINATIONS BOARD

Uganda Certificate of Education

KISWAHILI

Karatasi ya Kwanza

MWONGOZO WA UTUZAJI

SEHEMU A

Utuzaji wa Insha

1. Insha (Uzito 30)

Utunzaji wa mazingira

- Kupanda miti
- Kufagia na kuzoa takataka
- Kuachana na tabia ya kutupatupa takataka ovyo k.v plastiki, chupa za vyuma
- Kuacha kukata na kuchoma miti kwa ajili ya makaa
- Kusafisha mitaro pamoja na visima
- Kuhifadhi misitu, vinamasi
- Kuhamasisha jamii kuhusu madhara ya uharibifu wa mazingira.
- kutekeleza sheria za utunzaji wa mazingira.

Utuzaji

Umbo 4.3.2.1.0

- Kichwa
- Utangulizi
- Kiwiliwili
- Hitimisho

Sarufi

- Tahajia 2.1.0
- Msamiati 2.1.0
- uakifishaji 1.0
- Njeo 2.1.0
- Sintaksia 2.1.0

Ujumbe mwafaka ulioandikwa kinathari 3.2.1.0

Hoja tano na zaidi

- 03

Hoja 3-4	- 02
Hoja 1-2 au ujumbe ulioorodheshwa	- 01
Bila hoja au ujumbe usioambatana na mada	- 00

2. Hotuba (Uzito 30)

Ushauri kuhusu matumizi ya madawa ya kulevya

- Kutekeleza ushauri wa wazazi, viongozi na watu wazima.
- Kuamini yanayofundishwa katika dini.
- Kuwa na marafiki wema.
- Kuzingatia yanayofundishwa shuleni.
- Kutumia mtandao ipasavyo bila kutafta yasiyofaa.

Utuzaji

Umbo 4.3.2.1.0

- Protokali
- Mada
- Kiwiliwili
- Hitimisho

Sarufi

- Tahajia 2.1.0
- Msamiati 2.1.0
- uakifishaji 1.0
- Njeo 2.1.0
- Sintaksia 2.1.0

Ujumbe (hotuba) mwafaka ulioandikwa kinathari 3.2.1.0

ноја	tano na zaigi	- 03
Hoia	3-4	- 02

Hoja 1-2 au ujumbe ulioorodheshwa	- 01	
Bila hoja au hotuba isiyoambatana na mada	- 00	
3. Ufupisho (Uzito 10)		
Ujumbe mwafaka		
- Kutunza usafi nyumbani		
- Kufyeka nyasi zilizo karibu na nyumba		
- Kutoa maji yaliyotuama karibu na nyumba zetu		
- Kuondoa vyombo visivyotumika vilivyotupwa nje	ovyo	
- Kufunga milango na madirisha wakati wa jioni		
- Kulala ndani ya chandalua		
- Kunyunyiza dawa nyumbani		
- Kufunika mashimo		
Utuzaji		
Ujumbe kamili ulioelezwa ukiwa na hoja 6 na Zaidi	- 03	
Ujumbe kamili ulioelezwa ukiwa na hoja 3-5	- 02	
Ujumbe kamili ulioelezwa ukiwa na hoja 1-2 ama ujumbe ulioorodheshwa 01		
Ujumbe ulio tofauti kabisa au usiokuweko	- 00	